

PREDGOVOR UZ TREĆE IZDANJE

U protekle dve decenije došlo je do izuzetnog diferenciranja naučnih prilaza i uglova naučnog posmatranja ekonomije preduzeća, odnosno u našim uslovima ekonomije organizacije udruženog rada. Usled toga, desetak novih specijalizovanih disciplina bavi se istim osnovnim predmetom posmatranja — ekonomijom preduzeća, odnosno ekonomijom organizacije udruženog rada. U tom smislu se diferencirala i naučna i stručna literatura u ovoj oblasti. Knjige i drugi radovi, po pravilu nose naslove one uže naučne discipline čiji ugao posmatranja ekonomije preduzeća (OUR-a) je korišćen u konkretnom radu; to su: ili ekonomike preduzeća, ili organizacije preduzeća, ili teorije organizacionih sistema, ili pak, druge specijalizovane naučne discipline s tematikom preduzeća (OUR-a).

Ovaj rad drugarice Perović-Jovanović ne uklapa se u taj rasprostranjeni šablon prilaza tematici preduzeća (OUR-a), što pokazuje i sam naslov knjige: »Ekonomija udruženog rada«. Prema tome, predmet posmatranja je ekonomija organizacija udruženog rada, posmatrana iz raznih uglova, a ne samo sa pozicija ekonomske teorije, ili teorije organizacije i sl. Ovakav prilaz nametnut je nastavnim planom škole u kojoj je ova knjiga obavezan udžbenik. Za autora takav prilaz predstavlja veliko iskušenje i veliki rizik da se naruši celina i jedinstvenost izlaganja. Drugarica Perović-Jovanović je uspešno izbegla ovaj rizik zahvaljujući sistemskom prilazu organizacijama udruženog rada koje obrađuje kao određene kategorije određenih sistema, posmatranih kao celine; tako ih tretira i u njihovom dejstvu i, iz manifestacija toga dejstva u kretanju izvlači zaključke o karakteristikama sistema, odnosno njegovih pojedinih podistema. Time je obezbeđena potpunost obuhvatanja sistema, što se vidi i iz naslova osnovnih delova rukopisa: autor polazi od društvenog okruženja i u njemu posmatra organizacije udruženog rada kao nosioce procesa društvene reprodukcije; zatim, tematiku obrade sužava na pod sisteme — sredstva, troškove, rezultate rada, ekonomske principe upravljanja i, na kraju poslovne (odnosno izvršne) funkcije, čijim delovanjem se upravlja. Celina je time obezbeđena. Sistematizacija građe takođe ide ovim redom, iako to može i na drugi način, što zavisi od autorovog kriterijuma za sistematizaciju, koji je uvek subjektivan i konkretan. Za ovu konkretnu sistematizaciju bitno je da obezbeđuje i vrlo lak pedagoški efekat: redosled osnovnih delova ima svoju naglašenu logičku nit, što omogućuje lako pamćenje pri učenju i uzajamno povezivanje gradiva koja se izlažu. To što važi za sistematizaciju pojedinih delova, važi i za pojedine partije u okviru tih delova.